

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/05/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай сум 2024 он	Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-Undraad@audit.gov.mn Аудитын менежер :Х.Болдбаатар Утас:99105506 Цахим хаяг: Boldbaatar.kh@audit.gov.mn Аудитор: Д.Пүүжмаа Утас:99080797 Цахим хаяг: puujmaad@audit.gov.mn:
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улиастай, Завхан аймаг

Утас/Факс: 7046-36-12

И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2024.03.14 № 226
танай _____ -ны № _____ -т

ТОСОНЦЭНГЭЛ СУМЫН
ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБА
ОНӨААТҮГ-ЫН ДАРГА Д.ГАНЦООЖ-Д

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Тосонцэнгэл сумын Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудит хийлээ.

Тосонцэнгэл сумын Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус байгууллага нь Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 383.0 сая төгрөгийн хог шатаах зуух, Тосонцэнгэл сумын ОНХС-ын хөрөнгө оруулалтаас 77.3 сая төгрөгөөр 2 автомашин, 51.7 сая төгрөгийн өртөг бүхий гэрэлтүүлгийг данс бүртгэлд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Тосонцэнгэл сумын Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад дүгнэлт өгөх аудитаар хог хаягдлын хураамжийн орлогыг төвлөрүүлж ажиллаагүй, газрын цахим мэдээллийн системд бүртгэлтэй байгаа 2 газрын гэрчилгээ, бичиг баримтыг холбогдох газруудаар гаргуулж данс бүртгэлд тусгаагүй, элэгдлээ бүрэн нөхсөн ашиглах боломжгүй 2 ширхэг авто тээврийн хэрэгслийг дээд газартаа уламжлан шийдвэрлүүлээгүй, цалин амралтын мөнгийг давхардуулан олгосон зэрэг зөрчлүүд илэрсэн байна.

013020390

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь тайлант онд орон нутгийн төсвөөс 143.3 сая, Тарвагатай нурууны байгалийн цогцолборт газраас 15.0 сая, Идэр голын сав газрын захиргаанаас 15.0 сая, өөрийн орлогоор 19.1 сая төгрөгийг бүрдүүлэн, үйл ажиллагаандаа зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайланг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

	Үзүүлэлт	2022.12.31	2023.12.31
Санхүүгийн байдлын тайлан			
	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	0	0
	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	0	0
	Нийт хөрөнгийн дүн	98,108,797.92	565,358,337.03
	Нийт өр төлбөрийн дүн	4,117,883.44	0
	Цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	93,990,914.48	575,071,751.87
	Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	98,108,797.92	575,071,751.87
Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан			
	Үйл ажиллагааны орлогын дүн	132,172,850.0	192,465,680.55
	Үйл ажиллагааны зардлын дүн	131,946,256.29	181,151,909.63
	Үйл ажиллагааны үр дүн	40,491,154.76	132,753,900.16
	Үйл ажиллагааны бус үр дүн		
	Үйл ажиллагааны нийт үр дүн	39,068,477.73	132,753,900.16
Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан			
	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	129,280,000.0	93,990,914.48
	Тайлант оны үр дүн	39,068,477.73	132,753,900.16
	Эцсийн үлдэгдэл	644,507,005.0	575,071,751.87
Мөнгөн гүйлгээний тайлан			
	Үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын дүн	132,172,850.0	192,465,680.55
	Үйл ажиллагааны мөнгөн зарлагын дүн	131,946,256.29	181,151,909.63
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	9,055.0
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	6,256,344.39

Гурав. Аудитын илрүүлэлт: Гурав.

Аудитаар нийт 412.8 сая төгрөгийн алдаа илэрснээс аудитын явцад 412.2 сая төгрөгийн алдааг залруулан, 0.6 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоон, 3 зөвлөмж хүргүүллээ.

Үүнд: 384,2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, 28.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг зөрүүтэй тооцоолсон алдааг санхүүгийн тайланд нь залрууллаа.

Аудитаар нийт 0.6 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 0.6 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 3 зөвлөмж хүргүүллээ

3.1 Төлбөрийн акт

Илрүүлэлт: 0.6 сая төгрөгийн цалин амралтын мөнгийг давхардуулан олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах; 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2.батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99.10.Ээлжийн амралт олгох, ээлжийн амралтын цалин тооцох журмыг хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/191 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Ээлжийн амралт олгох, ээлжийн амралтын цалин тооцох журам”-ын 2.9.Ажилтны хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцааг цуцлах, дуусгавар болгох нөхцөл үүсээгүй байгаа бол түүний ээлжийн амралтыг ажлын нэг жилээр тооцож олгоно, 3.4.Ээлжийн амралтын цалинг тооцохдоо өмнө эдэлсэн ээлжийн амралтаас хойш ажилласан саруудын цалин хөлсний нийлбэрийг, тухайн саруудад ажилласан ажлын өдрийн нийлбэр тоонд хуваан ажлын нэг өдрийн дундаж цалин хөлсийг гаргаж ээлжийн амралтын өдрөөр үржүүлж бодно гэж заасныг зөрчсөнд төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.2 Албан шаардлага

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Илрүүлэлт:

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

2. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой асуудал холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Газрын цахим мэдээллийн системд бүртгэлтэй байгаа 2 газрын, гэрчилгээ, бичиг баримтыг холбогдох газруудаар гаргуулж данс бүртгэлд тусгаагүй нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны “Журам шинэчлэн батлах тухай” 271 дүгээр тогтоолын 3 дугаар зүйлийн 3.8-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь газар эзэмших эрх шинээр авах саналаа тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгуулан, холбогдох Газрын алба, сумын газрын даамалд хүсэлт гарган шийдвэрлүүлнэ. Газар эзэмших/ашиглах эрх үүсмэгц түүнийг үнэлж, санхүүгийн тайланд бүртгэх саналыг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ” гэж заасныг зөрчсөн

Өгсөн зөвлөмж: Газрын цахим мэдээллийн системд бүртгэлтэй байгаа 2 газрын, гэрчилгээ, бичиг баримтыг холбогдох газруудаар гаргуулж данс бүртгэлд тусгах

Илрүүлэлт: Элэгдлээ бүрэн нөхсөн ашиглах боломжгүй 2 ш авто тээврийн хэрэгслийг дээд газартаа уламжлан шийдвэрлээгүй нь НББ-ийн тухай хуулийг зөрчсөн байна

Өгсөн зөвлөмж: Элэгдлээ бүрэн нөхсөн ашиглах боломжгүй 2 ш авто тээврийн хэрэгслийг дээд газартаа уламжлан актлуулах

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт: Хог хаягдлын хураамжийн орлогыг төвлөрүүлж ажиллаагүй нь Төсвийн тухай хуулийг зөрчсөн байна

Өгсөн зөвлөмж: Хог хаягдлын хураамжийн орлогын төлөвлөгөө гарган төлөвлөгөөний дагуу хураамжийг төвлөрүүлж ажиллах

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	1.2	1	1.2			1	1.2				
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	383.0	1	383.0			1	383.0				
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	28.0			1	28.0	1	28.0				
Дүн	3	412.2	2	384.2	1	28.0	3	412.2				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллага д шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн										
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	0					1	0				
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	0					1	0				
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	0					1	0				
Тосонцэнгэл сум Тохижилт үйлчилгээний алба ОНӨААТҮГ	1	0.6	1	0.6								
Дүн	4	0.6	1	0.6			3	0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		/сая төгрөгөөр/ Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ОНӨААТҮГ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			